

Täysistunto

Tiistai 2.5.2023 klo 13.59—16.33

6. Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2022

Kertomus K 3/2023 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan. — Mennään keskusteluun. Hallintoneuvoston puheenjohtaja, edustaja Satonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.18 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis Ylen hallintoneuvoston kertomus vuodelta 2022. Se on samalla viimeinen kertomus, jonka tämä nykyinen hallintoneuvosto tänne tuo. Uusi hallintoneuvostohan valitaan sitten sen jälkeen, kun eduskunta on lopullisesti järjestäytynyt.

Tämäkin kertomus on hyvä aloittaa Ukrainan sodalla, koska se on merkittävällä tavalla vaikuttanut myös Ylen toimintaan viime vuoden aikana ja on ollut aikamoinen haaste myös Ylen työntekijöille. Yle on myös saanut — kotimaista ja kansainvälistäkin — kiitosta siitä, miten se on hoitanut raportoinnin sotapaikoilta, tehnyt hyvin kattavia asiantuntija-analyysyjä, joissa on ollut mukana sekä sotilashenkilökuntaa että ulkopolitiikan ammattilaisia arvioimassa tilanteita. Esille on tuotu myös muiden maiden kantoja, erityisesti liittyen myöskin Suomen Nato-jäsenyysprosessiin. Tämä on ollut siis hyvin poikkeuksellinen vuosi myös tästä näkökulmasta käsin.

Ehkä muutama sana sitten ylipäättään siitä, miten Yle on tehtävässään onnistunut tai miten Yleä suomalaiset arvioivat: 92 prosenttia suomalaisista arvioi, että Yle on onnistunut tehtävässään erittäin tai melko hyvin. Ylen uutisiin luotti 85 prosenttia suomalaisista, mikä on korkein luku kaikista medioista.

Ylen strategian keskeinen teema on ollut ”Kaikille yhteinen, jokaiselle oma”, joka näkyy erityisesti Areenan toiminnan kautta, koska Areena mahdollistaa myöskin laajan valikoiman sellaisia, sanotaanko, pienemmille yleisöille tarkoitettuja erilaisia asioita, sanotaanko esimerkiksi sellaisten urheilujen näyttämistä, jotka eivät kuitenkaan valtavia yleisömääriä kerää, yhtenä esimerkkinä — vastaavalla tavalla on tietysti kulttuuria ja muuta.

Ylipäättään tämä henkisen huoltovarmuuden rooli on ollut tänä poikkeusaikana, joka alkoi jo korona-aikana ja sitten tietysti on jatkunut näissä sodan melskeissä, tärkeä, ja siinähan Ylellä on Yle-lain mukaisesti rooli virikkeisen viihteen ja kotimaisen kulttuurin tuottamisessa suomalaisiin koteihin.

Urheiluvuosi on ollut hyvin merkittävä, ja se on myös vaikuttanut Ylen tilikauden tulokseen, joka meni kolme miljoonaa tappiolle. Tämä urheiluvuosihan sisälsi yleisurheilun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

MM- ja EM-kilpailut sekä Qatarin MM-jalkapalloilut, joista lienee syytä mainita se, että siihen tuli uudenlainen yhteistyömuoto Ylen ja MTV:n eli kaupallisen median välillä, eli siis kilpailut jaettiin ja sitten samalla myös näiden kalliiden lähetysoikeuksien rahoitusvastuuta jaettiin.

Arvoisa puhemies! Sitten ehkä pari sanaa enemmän suoraan lainsäädäntöön liittyvistä asioista. Tässähän tuli vuoden kuluessa, siis viime vuoden kuluessa, voimaan Yle-lain muutos, joka koski tekstimuotoisten sisältöjen lähettämistä. Sen seurauksena Yle keskittyy enemmän ääneen ja kuvaan, ja näin haluttiin lakimuutoksella antaa kaupalliselle medialle enemmän tilaa tekstin tuottamiseen ja myöskin sen myymiseen. Tämä asiansa herätti silloin aika lailla keskustelua myös täällä eduskunnassa, vaikka päätös olikin lopulta yksimielinen. Tässä asiassahan on se kolikon toinen puoli, että miten turvataan niiden kansalaisten tiedonsaanti, jotka eivät näitä maksullisia pääuutisia ole valmiita ostamaan, tai heillä ei ole mahdollisuutta sitä ostaa. Toki Suomessa on paljon muitakin, kaupallisia tiedonvälittäjiä, jotka eivät ole maksullisia. Eli tämä kokonaisuus tässä pitää nähdä.

Ylipäätään suhteessa tähän kaupalliseen mediaan on itsestäänselvää, että Suomi tarvitsee toimivan ja riittävän laadukkaan yleisradion mutta myöskin monipuoliset paikallislehdet, maakuntalehdet ja valtakunnalliset sanomalehdet ja niiden nettitarjonnan sekä kaupallisen televisiotoiminnan ja radiotoiminnan, jotta voidaan taata kansalaisille hyvin kattava ja monipuolinen uutisvälitys.

Sitten oli myöskin Radiomedian kantelu äänisisällöistä. Hallintoneuvosto toteutti asiassa ennakoarvioinnin, joka päättyi siihen, että Yle Areena ja äänisisällöt kuuluvat julkisen palvelun tehtävään, mutta päätökseen sisältyy kuitenkin linjauksia, joita Ylen tulee jatkossa noudattaa hankkiessaan, julkaistessaan ja myydessään äänisisältöjä.

Arvoisa puhemies! Tässä ehkä keskeisimmät kohdat. Koska kyseessä lienee nyt viimeinen kerta, kun esittelen tämän Ylen hallintoneuvoston kertomuksen täällä eduskunnassa, haluaisin ottaa kantaa vielä yhteen asiaan, jossa ei ole ehkä päästy etenemään riittävästi. Se on yhteistyön tiivistäminen edelleen Ylen ja kaupallisen median välillä. Kuten kuvasin, siinä on tullut edistymistä, mutta yksi sellainen asia, jossa voitaisiin mennä pidemmälle — kuten esimerkiksi Norjassa on toimittu — on tämä faktantarkistus, eli Norjassa NRK:n ja kaupallisten medioiden yhteistyönä toimii hyvin tehokkaasti faktantarkistus. Sinä aikana, jota me nyt elämme, jossa leviää erilaisia valeuutisia ja on myös olemassa voimia, jotka pyrkivät aktiivisesti demokratiaa horjuttamaan, olisi kansallisesti viisasta, että tällaista järjestelmää myös meillä saataisiin aikaan ja vietäisiin sitä eteenpäin. Yle on omalta osaltaan pyrkinyt olemaan asiassa aktiivinen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Tynkkynen, Oras Tynkkynen.

15.24 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Hallintoneuvoston kertomuksesta piirtyy kirkas kuva niistä kattavista ja monipuolisista palveluista, joita Yle kaikille meille suomalaisille tarjoaa. Arvostan myös hallintoneuvoston puheenjohtajan, edustaja Satosen, tämän kertomukseen kirjoittamaa esipuhetta ja muutamia aika oivaltavia havaintoja, joihin hän tässä edellisessä puheenvuorossa jo vähän viitasikin. Olen tismalleen samaa mieltä edustaja Satosen kanssa, kun hän tässä esipuheessa toteaa, että ”Ylen rooli korostuu henkisen huoltovarmuuden tuottajana”, ja samoin, kun hän toteaa, että ”kansallista yhtenäis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

syyttä tarvitaan aikana, jolloin valeutisilla ja hybridihyökkäyksillä pyritään horjuttamaan länsimaisia demokratioita ja sananvapautta” — juuri näin.

Sitä enemmän ihmettelenkin kaikkia niitä puolueita, jotka tänään käynnistyneissä hallitusneuvotteluissa ovat esittäneet mittavia leikkauksia Ylen rahoitukseen. Sekä kokoomus että perussuomalainen puolue ovat puhuneet reilusti yli 100 miljoonan euron leikkauksista Ylen rahoitukseen, joka voisi kattaa suuruusluokaltaan neljänneksen Ylen budjetista. On ihan selvää, että jos tämän suuruusluokan leikkauksiin mennään, niin ne näivettäisivät Yleä ja sen edellytyksiä toteuttaa lakisääteisiä velvoitteitaan aivan merkittävästi.

Leikkaukset Yleltä ovat leikkauksia suomalaisesta kulttuurista. Tiedämme hyvin, että Yle on merkittävä kotimaisen kulttuurin tuottaja, tilaaja ja levittäjä. Noin puolet kaikista kotimaisista elokuvista toteutuu osin Ylen rahoituksen ansiosta. Ja kun kulttuuriala, jos joku, on kärsinyt viime vuosina erityisesti koronapandemian aikaisista rajoituksista, niin tuntuupa erityisen tylyltä tässä tilanteessa vielä kurittaa kulttuurialaa entisestään leikkaamalla Ylen budjetista.

Vielä alle kaksi kuukautta sitten kokoomus omassa ohjelmassaan asetti tavoitteeksi nostaa kulttuurirahoituksen prosenttiin valtion budjetista, mutta se oli toki ennen vaaleja se. Leikkaukset Yleltä ovat samalla myös leikkauksia osaamisesta. Olemme kantaneet huolta oppimistulosten heikkenemisestä yli puoluerajojen. Yle tuottaa merkittävästi oppimista ja osaamista tukevia tuotteita, palveluita nuorille ja lapsille. Niistäkin jouduttaneen karsimaan, jos nyt kaavaillun mittaluokan leikkauksiin ajaudutaan.

Leikkaukset Yleltä voivat olla myös leikkauksia ihmisoikeuksista. Yle on ylivoimaisesti merkittävin vähemmistökielillä aineistoa tuottava taho Suomessa ja sen takia tärkeä perusta sille, että kansalliset kielelliset oikeudet tässä maassa voivat toteutua. Jos rahoitusta lähdetään runsain mitoin leikkaamaan, niin mitäpä mahtaa käydä vaikkapa maailman ensimmäiselle koltansaamenkieliselle podcastille tai suomenruotsalaiselle viittomakielelle tulkatuille ohjelmille tai vaikkapa ukrainankieliselle tarjonnalle, joka kytkeytyy tässä salissa edellä käsiteltyihin aiheisiin? Ja näin pelkään: leikkaukset Yleltä uhkaavat olla myös leikkauksia demokratiasta.

Riippumaton ja riittävästi rahoitettu yleisradiotoiminta on yksi merkittävä tae monipuoliselle ja moniarvoiselle keskustelulle meidän kaltaisissamme demokratioissa. Eikä ole mikään yhteensattuma, että Unkarin kaltaisissa maissa autoritääriset johtajat ovat iskeneet kyntensä usein juuri riippumattomaan yleisradiotoimintaan. Tietenkään kaikki, jotka haluavat leikata yleisradiotoiminnasta, eivät halua heikentää demokratiaa, mutta aika lailla kaikki, jotka haluavat heikentää demokratiaa, iskevät ennemmin tai myöhemmin riippumattomaan yleisradiotoimintaan.

Ja nyt kun suomalaista demokratiaa haastetaan ja sitä vastaan hyökätään osin täältä sisältä mutta ennen kaikkea vaarallisimmillaan ulkoa päin, niin juuri tällaisessa tilanteessa vahva ja riippumaton Yle on tärkeä voimavara, aivan niin kuin edustaja Satonen on esipuheessaan ja nyt edellä olleessa puheenvuorossaan todennut. Voisin vielä jotenkuten ymmärtää halun leikata Yleisradion rahoituksesta, jos sillä voitaisiin jotenkin auttaa sitä yksityistä mediaa — johon edustaja Satonen edellä myös viittasi — jota niin ikään tarvitaan monipuolisen ja moniarvoisen keskustelun ylläpitämiseen. Tiedämme, että näin pienellä kielialueella ja näin pienillä markkinoilla myös yksityisten mediatalojen edellytykset ovat usein aika haastavat, viime aikoina ehkä aivan erityisesti. Mutta nämä esitetyt leikkaukset ovat yksinomaan pois Yleltä eivätkä suinkaan suomalaisen mediatuotannon ja moniäänin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

sen keskustelun takaamiseksi. Leikkaukset Yleltä ovat leikkauksia suomalaisesta kulttuurista, osaamisesta, ihmisoikeuksista ja pohjimmiltaan myös demokratiasta.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Kvarnström.

15.29 Johan Kvarnström sd: Tack, ärade talman, arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajalle, edustaja Satoselle, ja edustaja Oras Tynkkyselle hyvistä puheenvuoroista.

Ylen viime vuoden toimintakertomus osoittaa, että suomalaiset käyttävät ja arvostavat Ylen palveluita ja että suomalaiset luottavat Yleen. Tarvitsemme kaikkien saavutettavissa olevaa julkista palvelua, luotettavaa journalismia, kulttuuria, urheilua ja viihdettä. Me kansanedustajat olemme vastuussa Ylen toimintaedellytysten turvaamisesta. Sen sijaan meidän ei tule sekaantua sen toimitukselliseen työhön, vaan se vaatii journalistista itsenäisyyttä.

Yleisellä tasolla on aina olemassa kaksi uhkakuvaa. Toinen on se, että johtavat poliitikot käyttävät julkista palvelua, yleisradiotoimintaa, omana äänitorvena, kuten on valitettavasti käynyt monissa maissa samalla, kun yksityisten mediayhtiöiden toimintaa on vaikeutettu, jos ne eivät ole tanssineet vallanpitäjien pillin mukaan. Tärkeästä syystähän huomenna vietetään kansainvälistä lehdistönvapauden päivää.

Toinen uhkakuva taas on, että julkista palvelua heikennetään tuntuvasti. Ja tällä hetkellä jälkimmäinen vaihtoehto herättää enemmän huolta täällä päin, koska osa tällä hetkellä Säätytalossa kokoontuvista puolueista on ehdottanut aika isoja leikkauksia Ylen toimintamenoihin. Ylen heikentyminen olisi haitallista yhdenvertaisuuden, demokratian ja demokraattisen keskustelun kannalta. Näinä disinformaation levittämisen ja somekuplien aikoina tarvitaan yhteisiä foorumeita — myös sellaisia, jotka eivät ole riippuvaisia kaupallisuudesta ja jotka ovat kaikkien saatavilla. Kuten kertomuksessa lukee: ”Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat riippumattomuuteen, Ylen arvoihin ja alan eettisiin periaatteisiin.” Se on äärimmäisen tärkeää, kuten rahoituskin.

Arvoisa puhemies! Kertomuksessa mainitaan luonnollisesti myös paljon huomiota herättänyt Yle-lain muutos, jolla päivitettiin muun muassa tekstisisältöjä koskevia sääntöjä. Käytännössä muutos ei kuitenkaan ollut niin suuri kuin mitä jotkut olivat pelänneet. Mielestäni sellainen lainsäädäntö, joka tarkasti erottelee eri tekniikat toisistaan, on vanhentunut. Nykyään Yle ei toimi pelkästään radiossa ja televisiossa, kuten kaikki tietävät, ja lehtitalot tekevät muutakin kuin pelkästään tekstiä ja kuvia sisältäviä lehtiä ja kutsuvat itseään sen takia usein myös mediataloiksi. Digiaikana ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää teknologiaan perustuvaa keinokeinoista jakoa. Riippumatta siitä, työskenteleekö Valtiosalissa tapaamamme toimittaja Ylelle vai yksityiselle yhtiölle, hän voi tehdä videoita, blogikirjoituksia, tekstejä, videoblogijulkaisuja, podcasteja, radio-ohjelmia, televisio-ohjelmia, tekstiä sisältäviä somekuvia, tviittejä ja livelähetyksiä tai ihan mitä vain — you name it.

Lainsäädäntöä olisi tarpeen uudistaa tältä osin, varsinkin EU-tasolla. Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä Yle-laista lukeekin, että EU-oikeuteen sisältyviä jaotteluja tekstimuotoiseen tai audiovisuaaliseen sisältöön on pidetty asiantuntijakuulemisessa osin jo vanhanaikaisina.

Arvoisa puhemies! Yle-laki ilmensi myös eräänlaista kädenvääntöä yksityisten yhtiöiden ja Ylen välillä, mutta niiden suhde ei ole pelkästään riitaisa. Myös hyvästä yhteistyöstä on olemassa esimerkkejä, kuten kertomuksesta hyvin käy ilmi, ja sitä tarvitaan. Kaikki,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

mikä on hyväksi yhdelle uskottavan sisällön tuottajalle, hyödyttää kyllä laajemminkin vakavaa journalismia, koska se lisää sen kiinnostavuutta. Ylen ja yksityisten yhtiöiden välillä ei tarvitse olla suurta vastakkainasettelua. Pidämme varmasti kaikki tärkeänä myös sitä, että kaupallisen median toimintamahdollisuuksista huolehditaan.

Se, että Ylellä ei ole mainoksia ja kaupallisia yhteistyökuvioita, on mielestäni kuitenkin hienoa, ja se on hyvä periaate, josta on syytä pitää kiinni. Näin ei ole kaikissa julkisen palvelun mediayhtiöissä kaikissa verrokkimaissa, kuten kertomuksesta käy myös ilmi.

Ärade talman! Avslutningsvis ett par kommentarer om Yles verksamhet på svenska vad gäller just denna berättelse.

Svenska Yles del av berättelsen är inte helt tydligt utmärkt. Svenska Yles del börjar på sidan 36 vid den svenskspråkiga versionen med underrubriken ”Svenska Yle — innehåll och tjänster”. Svenska Yle saknar alltså en egen huvudrubrik och är med som en av flera genrer, men sedan är följande underrubrik, ”Innehåll och utgivning”, angiven som en ny genre, medan det är fortsättningen på texten om Svenska Yle. Svenska Yles del kunde alltså vara tydligare i berättelsen vad gäller formen. Till innehållet har jag inget att påpeka.

Till sist: Grattis till Yle för att folk är ännu mer nöjda med Yle än tidigare år. Det avgörande nu till näst är att Finland får ett regeringsprogram som tryggar Yles verksamhet och inte motsatsen. — Tack, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Hiltunen.

15.35 Pia Hiltunen sd: Arvoisa herra puhemies! Nyt keskusteltaessa Ylen hallintoneuvoston vuosikertomuksesta menneeltä vuodelta 2022 haluan nostaa huomioitavaksi muuttaman asian tulevaisuutta ajatellen.

Etenkin tässä turvallisuustilanteessa ja näinä epävarmoina aikoina demokratian ja sananvapauden näkökulmasta on erityisen tärkeää turvata riippumaton, laadukas ja monipuolinen media. Meidän tulee pystyä mahdollistamaan tiedonsaanti ihan jokaiselle kansalaiselle.

Vuosikertomuksen mukaan suomalaisista yli 90 prosenttia käyttää Ylen palveluja viikoittain, ja se on paljon. Lukujen puolesta voimme siis todeta Ylen sisällön olevan laadukasta ja monipuolista, josta löytyy erilaisia näkökulmia ja monenlaisia sisältöjä hyvin laajasti erilaisiin tarpeisiin. Itse koen totuudenmukaisten uutisten tuottamisen Ylen ensisijaiseksi tehtäväksi, mutta myös kulttuurituotannolla Yle tuo kulttuurin yhdenvertaisesti jokaiselle ihmiselle taloudellisesta asemasta riippumatta. Näen Ylen kulttuurituotannon tärkeänä hyvinvointia lisäävänä asiana sekä luovien alojen työllisyyteen vaikuttavana toimintana.

Ylen tehtävä on tuottaa riippumattoman sisällön lisäksi sivistävää ja oppimista edistävää sisältöä. Muun muassa koulut ja päiväkodit ja sitä kautta lapset sekä nuoret hyötyvät Ylen sisällöstä. Ylen tuottama laadukas sisältö sopii mainiosti opetukseen. Sopivuuden lisäksi sitä uskalletaan myös luotettavuudestaan johtuen hyödyntää. Mediataidot ja mediakasvatus ovat tänä päivänä yksi olennainen osa opetussuunnitelmaa, ja on hienoa, että siihen löytyy sopivaa materiaalia laajasti Ylen tuottamana. On erittäin tärkeää pitää tulevaisuudessakin kiinni myös lapsille ja nuorille suunnatusta sisällöstä. Tänä päivänä medialukutaidon merkitys korostuu ja tulevaisuudessa entisestään, joten on huolehdittava tulevai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

suudessakin siitä, ettei disinformaatiolle ja valeuutisille ole sijaa ja että myös tulevat sukupolvet hallitsevat median lukutaidon.

Mikäli uusi hallitus on toteuttamassa kokoomuksen ja perussuomalaisen puolueen vaihtoehtobudjeteissa aikomiaan leikkauksia Yleisradion toimintaan, pyydän teitä huomioimaan edellä mainitsemani asiat. Yle koetaan suomalaisten keskuudessa luotettavana uutismedianana, jonka saavutettavuus on omaa luokkaansa. Siitä tulee pystyä pitämään jatkossakin kiinni.

Kuten muussakin toiminnassa, ennakoitavuus on oleellinen asia. Huomattavat leikkaukset eivät tue toiminnan ennakoitavuutta ja sitä kautta laadukkaan ja monipuolisen sisällön toteuttamista. On kuitenkin tärkeää pitää kiinni myös siitä, että nykyisen Yle-veron tuotoilla saadaan katettua jatkossakin monipuoliset sisällöt.

Raportin mukaan poikkeuksellinen vuosi kannustaa myös edelleen tiivistämään Ylen ja kaupallisen median välistä yhteistyötä. Raportti korostaa kansallista yhtenäisyyttä aikana, jolloin valeuutisilla ja hybridihyökkäyksillä pyritään horjuttamaan länsimaisia demokratioita ja sananvapautta.

Arvoisa herra puhemies! Olen täysin sitä mieltä, että meillä ei ole varaa heikentää yhdenvertaisuutta ja sivistystä edistävää lakisääteistä palvelua, vaan päinvastoin. Tällaisena aikana on pidettävä entistä tiukemmin kiinni jokaisen oikeudesta saada asianmukaista tietoa ja laadukasta mediasisältöä.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Berg.

15.38 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ja kokoomus, joista kumpikin on tällä hetkellä neuvottelemassa Säätytalolla seuraavan hallituksen kokoamisesta ja hallitusohjelmasta, ovat ehdottaneet merkittäviä, yli 100 miljoonan säästöjä Yleisradiosta. Mielestäni säästöjen hakeminen Ylestä olisi hyvin lyhytnäköistä ja haitallista kokonaisuuden kannalta. Ensinnäkin Ylen tehtävien ydin julkisen palvelun tuottajana on riippumattomuudessa ja sananvapauden edistämisessä. Tänä aikana, jolloin puhutaan paljon informaatiovaikuttamisesta ja valeuutiset leviävät, on erittäin tärkeää, että meillä on luotettava toimija jakamassa monipuolista tietoa ja uutisia erilaisista aiheista.

Arvoisa puhemies! Ihmisillä on oikeus saada tietoja riippumattomasti ja laadukkaasti. Ylen tehtävänä on tarjota laajasti sisältöä jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Ei ole lainkaan merkityksetöntä, että Yleen luotetaan vahvasti suomalaisten keskuudessa. Nyt käsiteltävän kertomuksen mukaan Yle on Suomen luotetuin media ja mediayhtiö ja luotettavuus sen kuin paranee. Luotettavuuden, kansallisen ja alueellisen kulttuurin edistämisen ja laajan tarjonnan lisäksi on syytä muistaa, että Yle edistää kotimaista kulttuuria ja työllistää luovan alan osaajia.

Arvoisa puhemies! Olemme eläneet viimeiset vuodet aivan poikkeuksellisia aikoja ensin koronakriisin keskellä ja sitten Venäjän hyökättyä Ukrainaan, jonka takia turvallisuusympäristömme muuttui oleellisesti. Tällaisina aikoina huoltovarmuuskysymykset ovat nousseet entistä enemmän esille ja niitä painotetaan enemmän — hyvästä syystä. Yleisradiolla on myös äärettömän tärkeä rooli tästä näkökulmasta, jota ei sovi unohtaa. Pidän erittäin merkityksellisenä myös sitä, että Ylellä on myös monelle erityis- ja kieliryhmälle, kuten muun muassa ruotsinkielisille, viittomakielisille, saamenkielisille ja venäjänkielisille, sisältöä. Se on muun muassa tiedon saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamisen kannalta erittäin keskeistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Arvoisa puhemies! Ylellä on monta tärkeää tehtävää, joista monia ei välttämättä tule suoraan edes ajatelleeksi. Sen takia Yleen tehtävät leikkaukset olisivat todella huonoja valintoja.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Merinen.

15.42 Ville Merinen sd: Arvoisa puhemies ja arvostamani edustajat! Ja erityispahoittelut lähtevät edustaja Kiljuselle siitä, että painoin äsken mikrofoninappia, kun hän oli puhumassa, keskeytin hänen puheensa. Ja kiitos edustaja Satoselle tuosta hyvästä avauksesta. [Kimmo Kiljunen: Ei tartte pahoitella!]

Toisin tämmöistä uudenlaista näkökulmaa Yleen. Itse olen ehkä tämmöinen mielenterveysasioiden erityisasiantuntija, varsinkin sosiaalisessa mediassa, ja olen huomannut, että Yle tuottaa varsin paljon tämmöistä sisältöä, mikä koskee neuropsykiatrisia ongelmia ja mielenterveysasioita. Erityisen kiitollinen olen Ylelle näistä nuorista kertovista dokumentaarisista sarjoista, mitä Yle on viime vuosina tehnyt tosi paljon. Veikkaan, että ne ovat semmoisia juttuja, mitä ei tehtäisi niin paljon, jos meillä ei olisi Yleä ja Ylen rahoitusta. Ja se pelko, mikä itsellä on, on se, että jos lähdetään leikkaamaan, niin se koskee juuri näitä tiettyjä, esim. nuortenohjelmia. Emmehän te tietenkään leikkaisi Ylen uutistoiminnasta kovinkaan herkästi, koska se on yksi meidän tärkeimpiä asioita.

Eli etenkin tämmöisessä, mitä ehkä muut kanavat eivät niin paljon käsittele, just tämmöisessä terveysvaikuttamisessa — kun nykyaikana sosiaalisessa mediassa on tosi paljon kaikenlaista informaatiota, mistä läheskään kaikki ei todellakaan pohjautu tutkimukseen — on erittäin tärkeätä, että meillä on myös tämmöistä tietoon perustuvaa dokumentaarista sisältöä, ja Yle on tässä ollut erittäin hyvä.

Yle on tutkitusti Suomen luotettavin uutismedia. Tässä moni jo puhuikin, että näinä aikoina on erittäin tärkeätä, että voi lukea uutisia, mitkä perustuvat luotettavampaan... Itse vietän somessa paljon aikaa, ja siellä on oikeasti niin, että nuorille tarjotaan varsinkin semmoista tietoa, mikä ei perustu mihinkään muuhun kuin johonkin vaikuttamisyritykseen, ja sitä vastaan on taisteltava kovasti.

Sitten varsinkin nuorisossa yksi juttu, mistä itse olen huolestunut, on, että nuoret käyttävät hirveän paljon tällä hetkellä niin sanottua pikasomea, tosi lyhyttä sisältöä. TikTokissa oli vähän aikaa sitten semmoinen, että suosituin videon kesto oli noin 6—10 sekuntia, ja sitä kun katsoo tunnin putkeen, niin aivot ovat aika ylivirittyneet ja kaikenlaisen muun sisällön katsominen on hyvin vaikeaa. Kuka tahansa meistä, joka on katsonut päivän TikTokia, voi illalla yrittää katsoa yhden elokuvan, ja kyllä ensimmäisellä mainoskatkolla todennäköisesti laittaa telkkarin kiinni. Toivoisin, että Yle pitäisi yllä tämmöistä pitkäkestoisempaa sisältöä, just tämmöistä dokumentaarisempaa, ja sitä vietäisiin kouluihin ja että se ei lähtisi niin voimakkaasti mukaan tähän somen valtavirtaan, mikä nyt on tosi iso juttu tällä hetkellä.

Ymmärrän, että meillä on nyt kovasti leikkauspaineita, ja pyydän ehkä vaan ottamaan huomioon tämän asian, että on tosi tärkeätä, että on tämmöistä sisältöä, mikä ei pyöri kaupallisuuden ympärillä, koska nämä jotkut sisällöt ovat semmoisia, mitä ei tultaisi teemmään missään muussa tapauksessa kuin että se rahoitus on taattu, vaikka ne eivät olekaan niin kaupallisia. Ja meillä on tietenkin tärkeä asema myös kaupallisella medially — siitä edustaja Satonen hyvin sanoikin äsken, että se on tärkeä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Ylen ympärillä pyörii tosi voimakas keskustelu, joka on hyvin mustavalkoista, ja se on sitä, että leikataanko vai ei ja kuinka monta sataa miljoonaa, mutta minä enemmänkin toivoisin semmoista rakentavaa keskustelua siitä, miten siitä saadaan mahdollisimman toimiva alusta, niin että suurin osa ihmisistä löytäisi sieltä itselleen jotakin. Eiväthän kaikki tykkää hiihdosta tai jalkapallosta, mutta iso osa tykkää.

Toivon, että Yle-asiaa, ennen kuin leikataan, mietittäisiin tarkasti. Sillä on tärkeä paikka meidän yhteiskunnassamme. — Kiitos. [Kimmo Kiljunen: Oli hyvä neitsytpuhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Keskisarja.

15.47 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Yle-veron maksajat näköjään pitävät melko luotettavana Ukrainan sodan, koronan ja ilmastonmuutoksen uutisointia. Onneksi olkoon, Yle! Rohkenen vain kysäistä, punnitseeko kyselytutkimuksen vaaka puolueettomuutta prosentin tarkkuudella. Ei välttämättä. Yleinen mielipide seurailee sitä, mitä aikalainen mediasta näkee, kuulee ja todeksi luulee. 70-luvulla suunnilleen kelpasi neuvostomyönteinen maailmankuva, jonka Yleisradio tarjoi jokaiseen töllöttimeen itsesensuurin taajuuksilla ”vastuullisen sananvapauden” antennit värähdellen. Kenties journalismin historiankirjoittaja 50 vuoden kuluttua hirtahtaa ja parahtaa meidän päiviemme ”eettisille ohjeille”, joilla toimittajat pidättelivät vihaisia puheita.

Hallintoneuvoston kertomuksesta ja kaikista julkisista asiakirjoista puuttuvat Ylen menojen yksityiskohdat. Läpinäkymättömyys ei ole pikkuseikka. Me erotamme ainoastaan uomat, joiden sisällä soljuu 500—600 miljoonaa euroa vuodessa. Mitä maksaa julkisrahoitteinen tosi-tv, tuo henkisen huoltovarmuutemme elinehto? Mikä on hintalappu poliisisarjalle, joka ostetaan ulkomailta? Sitäkö sirkushuvia vaatii pienen kielialueen kukoistus? Ja kiperin kysymys: montako päällikköä ja byrokratian porrasta Yleisradio tarvitsee yhteen omatekoiseen ohjelmaan?

Uskon, että tämä eduskunta ja seuraava hallitus laajentavat julkisuuslain soveltamisalaa, jotta Ylen kulut näkyvät kunnolla hallintoneuvostolle, kansanedustajille ja jopa rahvaalle.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Päivärinta.

15.50 Susanne Päivärinta kok: Arvoisa puhemies! Haluan muistuttaa, että Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainaan on hallinnut myös kaupallisen median, esimerkiksi Alman, MTV:n ja Sanoman, uutisointia, ei vain Yleisradion. Kaupallinen media on vastannut suomalaisten tiedonsaantitarpeeseen erinomaisesti, mistä kertovat esimerkiksi iltapäivälehtien suorina striimattujen lähetysten ennätysuuret katsojaluvut sekä verkkosivustojen kävijämäärät tehden niistä Suomen suurimmat digitaaliset mediat. Onpa myös kansainvälisiä uutisvoittoja ja siteerauksia saatu esimerkiksi Almasta, joka uutisoi ja skuuppasi Suomen tulevasta Nato-jäsenyydestä. Mutta tästäkin huolimatta, että kaupallisen median resurssit ovat minimaaliset, se pystyy tällaisiin suorituksiin, Yleisradioon kun verrataan, puhumattakaan rahoituksesta.

Yleisradion julkisen rahoituksen merkitys korostuu, kun samalla yksityisen median toimintaedellytyksiä tuetaan Suomessa muita Pohjoismaita kitsaammin. Digitalisaation ja median käytön murroksen myötä meillä on huutava tarve aktiivisemmalle mediapolitiikalle Suomessa. Suomessa on jatkossa edistettävä mediakentän reilua kilpailua ja on uudel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

leen arvioitava Yleisradion tehtäviä ja rahoitustasoa. Eikä täällä nyt kannata sekoittaa puuroja ja vellejä eikä alkaa huutaa, että nyt sitten sanotaan heipat Pikku Kakkoselle. Tämä ei tarkoita Ylen tärkeiden sisältöjen alasajoa, päinvastoin. Resurssit oikein kohdennettuina saamme entistä laadukkaampia sisältöjä ja nyt heikosti alle 45-vuotiaiden katsojien parempaa tavoittavuutta.

On toki selvää, että Yleisradion riippumattomuus sekä monipuolisen kotimaisen ohjelmiston säilyminen tulee turvata jatkossakin, mutta kyllä meidän on samalla turvattava moniäänisen median sekä kotimaisten tv-tuotantoyhtiöiden, jotka ovat muuten merkittävä työllistäjä ja kansainvälisten investointien houkuttimet, toimintaedellytykset. Ja voin vakuuttaa teille, että Ylen lakisääteiset tehtävät ja niin sanottu henkinen huoltovarmuus, mistä täälläkin on tänään puhuttu, kyllä kyetään tuottamaan aivan ylenmääräisesti, vaikka organisaatiota tehostetaan ja prosessit modernisoidaan. Myös enemmistö Yle-veroa maksavista suomalaisista tässä julkisen talouden kurimuksessa, jossa jokainen taho ja kotitaloudet kitkuttelevat, toivoo myös Ylen osallistuvan näihin säästötalkoisiin. Sattuneista syistä tunnen hyvin Yleisradion organisaation, vanhanaikaisen ja kalliin organisaation, josta on varaa leikata. Yleensä leikkaukseen mennään siksi, että potilas tervehtyy. Tätä toivon myös Yleisradion kohdalle.

Median moniarvoisuuden turvaaminen kyllä vahvistaa kansanvaltaa, vahvistaa sananvapautta ja vahvistaa demokratiaa. Ja jos joku vielä täällä väittää, ettei huomattavilla taloudellisilla resursseilla varustetun Ylen toiminnalla olisi lainkaan vaikutusta yksityisen median liiketoimintaan tai ettei Yle kilpaile niiden kanssa, kehotan tässä uskomaan Yleisradion hallituksen puheenjohtaja Matti Apusta. Kun Apuselta kysyttiin viime vuoden huhtikuussa, miten hyvin tulospalkitseminen sopii verorahoitteiseen Yleen, jonka ei tarvitse tuskailla tulopuolen kanssa, Ylen hallituksen puheenjohtaja perusteli muun muassa toimitusjohtajan saamia tulospalkkioita sillä, että yleisradioyhtiökin elää kilpailutilanteessa, että kilpailua käydään ihmisten ajasta ja arvostuksesta, että Ylen täytyisi olla relevantti ja haluttu ja sitten kilpaillaan näitä ylikansallisia viihdejättejä vastaan. Näin hän sanoi. Niinkö? Saanen huomauttaa, että myös kaupallinen media pyristelee samassa kilpailuasetelmassa, erotuksena vain se, että se rahoittaa käytännössä toimintansa itse. — Kiitos. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näyttää siltä, että salissa on halukkuutta pienen debattiin. Eli te, jotka haluatte debattiin osallistua, nousee seisomaan ja painakaa V-painiketta. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

15.55 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Huomaan, että eduskuntaan on saapunut uusia edustajia, jotka ovat nyt voimien tunnossa niin sanotusti, eli saimmehan me tähän keskustelun, jossa huomaamme näkökulmien eroavaisuutta.

Ihan tähän leikkauslistaan, mihin täällä nyt edellinenkin edustaja vannoi ja vakuutti, että kaikki suomalaiset haluavat Ylen osallistuvan tähän leikkaustoimenpiteeseen, niin ei se niin ole. Ei meillä täällä sellaista mahdollisuutta ole, että me puhumme kaikkien suulla, kun meillä jokaisella on ihan oma suumme olemassa. Tulee huomata se, että VM on todennut, että jos Ylen rahastosiirtoa alennetaan, niin se edellyttää vastaavaa Yle-veron alentamista, joka tarkoittaa, että pitäisi muita veroja korottaa vastaavalla määrällä Yle-veron tuoton alentuessa, eli tämä on nollasummapeliä siltä osin. Vetoan tässä oppositiopuolueisiin,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

perussuomalaisiin ja kokoomukseen, jotta vastuullinen linja säilyy Ylessä, jotta [Puhemies koputtaa] huoltovarmuudesta pystytään huolehtimaan.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Harakka. — Edustaja Harakka, mikrofoni päälle, niin arvokas debatti kuuluu paremmin.

15.56 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): No niin, arvokasta debattia. Tärkeä keskustelunaihe, ehkä pari huomiota.

Kun puhutaan valtiontalouden säästöistä, niin todellakin edustaja Kymäläisen sanoja seuraten kysymyshän ei ole varsinaisesti valtiontalouden säästöistä, jos Yleisradiolta lähdetään leikkaamaan. Tehostamista aina tarvitaan, se on ihan selvää, mutta tämä alkaa jo olla hiukan tällaista meemiluokkaa tämä keskustelu Yleisradion johtoportaiden ylenpalttisesta määrästä. Yleisradio on julkaissut toimintakertomuksen, josta käy myöskin ilmi tuo kulu-puoli.

Mutta ennen kaikkea nyt, kun nykyisen hallituksen ministerinä olen saanut olla tuomassa myöskin kaupalliselle suomalaiselle medialle myöskin mediatukea ensimmäistä kertaa pitkästä ajasta — jopa kahteen eri otteeseen nimenomaan toimitukselliselle työlle — niin toivoisin, että tämä vastakkainasettelu kaupallisen median ja julkisen median välillä lop-puisi ja voitaisiin ymmärtää, että se haaste, jota vastaan [Puhemies koputtaa] tässä yhdessä kansallisen kulttuurin nimissä toimitaan, ovat juuri nämä ylikansalliset some-alustat ja niiden mainossyöverit.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Satonen.

15.57 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että keskustelu on monipuolista, ja ehkä tässä nyt voin esittää enemmän omiakin mielipiteitäni, kun tuon virallisen esittelyn jo pidin.

Näen kyllä niin, että Yleisradiolla on ehdottomasti merkittävä tehtävä sekä uutisten välittäjänä että kansallisen kulttuurin ja, sanotaanko, myöskin niiden merkittävien tapahtumien edustajana, missä suomalaiset haluavat olla mukana — ovat ne sitten Linnan juhlia tai isoja urheilutapahtumia — kaikkien näitten ja ennen kaikkea myöskin näitten vähemmistöryhmien, vähemmistökielien ja muiden edustajana.

Mutta kyllä silti täytyy sanoa se, että ei tässä nyt mitään maailmanloppua ole tulossa, jos Yleisradion indeksi jäädytetään. Sellainen oli voimassa aikaisemminkin, silloin, kun itse olin vetämässä sitä Yle-työryhmää, eikä se mitään dramaattista muutosta aiheuttanut Ylen toimintoihin. Eli pidän kyllä täysin mahdollisena, että toimintaa voidaan tehostaa ilman, että näihin ydintoimintoihin on käytävä kiinni.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, edustaja Kiljunen, Kimmo.

15.59 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Keskinen käytti hyvän puheenvuoron siltä osin, että hän luonnehti median roolia yhteiskunnissa, ja aivan oikein, kuten te muotoilitte, media luo sen todellisuuskuvan, ja se on edustuksellises-sa demokratiassa erityisen keskeistä, kun tehdään päätöksiä sen todellisuuskuvan pohjalta, mitä media luo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Kun kansainvälisyydestä puhutaan, Euroopan neuvostosta, josta täällä puhuttiin aikaisemmin ja joka nimenomaan seuraa mediavapautta, lehdistövapautta eri maissa, korostetaan julkisten yhtiöiden suurta merkitystä erityisesti silloin, kun niitä valvotaan niin, ettei se ole hallituksen radio, niin kuin Suomessa on malliesimerkki siitä, että se on nimenomaan eduskunnan valvonnan alla. Tämä on mainio tapa saada myöskin poliittisesti monipuolista informaatiota aikaiseksi.

Edustaja Päivärinta täällä totesi, että ei ole reilua kilpailua mediakentässä, kun on julkisesti subventoitu tiedottaja. Kansainvälinen vertailu sanoo aivan toista: kansainvälisesti näyttäytyy niin, että nimenomaan, kun taloudellinen valta saa niskalenkin mediailmastosta, silloin meillä on poikkeuksellisen yksipuolista informaatiovirtaa, enkä lähde luettelemaan nyt tässä yhteydessä maita — niitä löytyy eri ilmiansuunnista aika paljon. Eli siinä suhteessa on hyvin tärkeää, että meillä on vahva ankkuri, [Puhemies: Minuutti!] julkinen yleisradiotoiminta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, edustaja Tynkkynen, Oras.

16.00 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Päivärinta puhui Yleisradio-organisaation tehostamisen ja modernisoinnin puolesta, ja vaikeapa siitä on eri mieltä ollakaan, mutta kun esitetään suuruusluokkaa neljänneksen leikkausta Yleisradion budjettiin, niin silloin ei kyse ole tehostamisesta ja modernisaatiosta vaan pikemminkin amputaatiosta. Edustaja Päivärinta, mistä te löytäisitte Ylen budjetista 144 miljoonaa euroa tehostamalla ja modernisoimalla?

Edustaja Satonen puhui indeksijäädytyksestä, mutta teidän puolueenne esityksessä on ollut yli 100 miljoonan euron leikkaus Yleisradion rahoitukseen. Millaisella indeksijäädytyksellä te uskotte saavanne yli 100 miljoonan euron säästön aikaiseksi?

Ja kun edustaja Päivärinta sinänsä aivan oikein kiinnitti huomiota siihen, että Suomessa yksityisiä mediataloja tuetaan vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa, niin silloin olisi paikallaan esittää lisää tukea näille yksityisille mediataloille eikä vain leikata Yleisradion rahoitusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

16.01 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitin tässä nyt edellisessä puheenvuorossa oman näkemykseni siitä, mikä sillä kokemuksella, joka minulla on Ylen toiminnasta, on realistista. Näen kyllä niin — siinä olen edustaja Päivärinnan kanssa täysin samaa mieltä — että Ylenkin on osallistuttava näihin taloustalkoisiin, jotka nyt nykyisen hallituksen toimesta ovat seuraavalle kaikilta osin jäämässä. Tässä yhteydessä itse pidän realistisena tasona tätä indeksijäädytystä, joka on siis aikaisemminkin tehty. Se ei ole niin iso summa kuin mistä tässä on puhuttu, mutta sekin tietysti riippuu inflaation tasosta. Se on varmaan joitakin kymmeniä miljoonia tämän neljän vuoden aikana.

Mutta sitten korostan kyllä sitä, että myöskin tässä kaupallisen median suhteessa on erittäin tärkeää, että yhteistyötä kehitetään. Esimerkiksi indien osalta tämä yhteistyö on toiminut erittäin hyvin, että saadaan vaikka suomalaisia dokumentteja ja tv-sarjoja maailmalle tämän yhteistyön kautta, ja silloin tarvitaan [Puhemies: Minuutti!] sekä Yle-rahoitusta mutta myös kaupalliselle medialle toimintaedellytyksiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Myönnän vielä viimeisen vastauspuheenvuoron tässä debatissa edustaja Harakalle, olkaa hyvä. Sen jälkeen mennään puhujalistaan.

16.02 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleen kiinnitän huomiota siihen, että kun tässä puhutaan julkisen talouden tasapainottamistarpeesta, niin se, että Yleltä vaaditaan leikkauksia, ei vaikuta julkiseen talouteen, koska Yle-veroa kerätään suoraan kuluttajilta. Toisin sanoen siltä osin, kun haluttaisiin laskea esimerkiksi Yle-veron tasoa, se ei vaikuttaisi julkisen talouden menoihin millään tavalla.

Sen sijaan tietenkin on juuri niin, että hallitus on toteuttanut tasapuolisuuden vuoksi myöskin näitä ensimmäisiä koronatukia ja myöhemmin ylipäättään haasteellisen tilanteen johdosta tarvittavia, kaupalliselle medialle avoimia toimituksellisen työn tukia. Kaikin mokomin soisin seuraavan hallituksen tätä linjaa jatkavan, mutta siinä tapauksessa sitten itse asiassa tulee sinne miinuspuolelle vähän lisää. Mutta jos halutaan huolehtia tasapuolisesta suomalaisen median kokonaisuudesta, niin silloin ilman muuta Yleisradion leikkaamisen sijaan pitäisi puhua [Puhemies: Minuutti!] koko mediakentän voimakkaammasta tukemisesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt mennään puhujalistaan. — Seuraavana edustaja Seppänen.

16.03 Sara Seppänen ps: Arvoisa puhemies! Yleisradion toiminta perustuu yleisradiolaikiin, ja on hieno asia, että meillä on viestintäkanava, jonka tehtävä on palvella Suomen kansaa ja tarjota informaatiota, uutisia, urheilua ja tiedettä jokaiselle kansalaiselle.

Tässä hallintoneuvoston kertomuksessa mainitaan, että Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on tärkeä rooli luotettavan mediaympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana. Ylen tulisi kuitenkin olla myös huolissaan tasapuolisuuden ja objektiivisuuden suhteen kaikissa tarjoamissaan median muodoissa. Kritiikiltä ei tule sulkea silmiä. Erityisesti verovaroin tuotetulla sisällöllä tulee olla tarkka valvonta ja myöskin kritiikin suhteen kestävyys. Ylen tehtävää tulee entisestään kirkastaa. Hyvät puheet tässä edellä edustaja Keskisarjalta ja edustaja Päivärinnalta Ylen kulujen läpinäkyvyyden puolesta.

Ylen tulisi mielestäni rohkeasti tai entistä rohkeammin tarjota tiedettä, historiaa, kansan sivistämiseksi. Ylen tulisi nimenomaan olla tässä ajassa vastapaino kiinalaiselle algoritmille TikTokissa, joka suoltaa eurooppalaisille nuorille pääasiassa hömppää. Mielestäni Ylen viihdesisältöjen tarjontaa tulisi vähentää ja sen sijaan keskittyä tarjoamaan suomalaisille monipuolisesti kansainvälistä ja kansallista urheilua ja luotettavaa tasapuolista uutisointia sekä tiedettä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.06 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Ylen tehtävä on välittää ajankohtaista tietoa, tapahtumia ja oppimateriaalia sekä viihdettä suomalaisille. Täällä salissa on tuotu esille Ylen merkitys kulttuurin näkökulmasta. Näyttää kuitenkin siltä, että toiminta on laajentunut alueille, joilla se kilpailee kaupallisten toimijoiden kanssa. Edustajat Keskisarja ja Seppänen pitivät juuri erittäin hyvät puheenvuorot tarpeesta tarkastella Yleä kokonaisvaltaisesti. Tätä väistämättä on tehtävä kriittisesti. Ei ole tarkoituksenmukaista, että verora-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

hoilla kilpaillaan ja heikennetään markkinoilla olevien muiden, kaupallisten yritysten liiketoimintaa. Ylen täytyy suoraviivaistaa toimintaansa, keskittyä tarjonnassaan tärkeimpiin tehtäviinsä ja kohdentaa resurssejaan niiden suuntaisesti. Ylen tulee sopeuttaa toimintakulujaan ja osallistua säästötalkoisiin. Kohtuuttomasti kasvanut kulurakenne ei näy ohjelmien laadussa. Kustannussäästöt tulee käyttää kokonaisuudessaan Yle-veron laskemiseen veronmaksajille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Asell.

16.07 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on Yleisradion hallintoneuvoston toimintakertomus. Toimintakertomuksella Yle kertoo, miten laissa asetetut vaatimukset täytetään, kuinka suomalaiset Ylen sisältöjä käyttävät ja miten kerätyt varat käytetään. Olen itse saanut olla Ylen hallintoneuvoston jäsenenä muutaman vuoden, ja olen kyllä sinä aikana vakuuttunut Ylen toiminnan ammattimaisuudesta, riippumattomuudesta ja vastuullisuudesta. Yle on näyttäytynyt minulle myös hyvin innovatiivisena yhtiönä, joka pyrkii elämään ajassa, luomaan uutta ja sopeutumaan ajan haasteisiin.

Toiminnan laadukkuus näkyy myös siinä, miten kansalaiset suhtautuvat Yleisradion palveluihin ja merkitykseen. Luottamus on korkealla tasolla. Yli 90 prosenttia suomalaisista käyttää Ylen sisältöjä ja palveluja viikoittain ja kokee, että Yle on onnistunut tehtävässään — tarkalleen ottaen 94 prosenttia. Se on niin iso luku, että se voidaan saavuttaa vain kattavalla, laadukkaalla ja moniäänisellä tuotannolla. Yle on Suomen luotetuin uutismedia sekä ylipäättään mediayhtiö. Ylellä on julkisen palvelun tuottajana keskeinen tehtävä sananvapauden, sivistyksen ja oppimisen edistämisessä, kansallisen ja alueellisen kulttuurin vahvistamisessa sekä erityisryhmille ja vähemmistöille suunnattujen palvelujen tuottamisessa.

Arvoisa puhemies! Luotettavan tiedon tarve kasvaa entistä tärkeämmäksi tässä ajassa, ja sen jokainen maailman menoa seuraava myöskin tiedostaa. Disinformaatio ja informaatiovaikuttaminen ovat nousseet erityisesti sosiaalisen median kanavien kautta jatkuvasti, ja teknologian kehittyminen mahdollistaa yhä vaikeammin havaittavan manipulaation viestinnässä ja myöskin niin sanotussa uutistoiminnassa. Tiedonvälitys ja disinformaation välitys jakavat maailmaa yhä voimakkaammin. Olemme voineet havaita, miten esimerkiksi Venäjän pitkäaikainen informaatiovaikuttaminen on vaikuttanut kansainvälisesti. Venäjän omat kansalaiset, jotka seuraavat Venäjän valtion televisiota, television uutisointia ja tarinaa, elävät ihan eri todellisuudessa kuin esimerkiksi länsimaat. Venäjällä oikean informaation saantia on rajoitettu ja estetty, ja valtion kanavat on valjastettu propagandan tuottamiseen. USA:ssa taas bisnestä tekevät monet mediat, jotka luovat sisältöä, joissa vain mielikuvitus on rajana. Salaliittoteoreetikot kehittävät tarinaa niin, että edes Hollywoodin fiktion käsikirjoittajat eivät pysy perässä. Jakaantuneet ja eri todellisuuksissa elävät ihmiset tappelevat siitä, mikä on asioiden oikea laita. Näihin peilaten näemme, miten tärkeä on luotettava media.

Tässä ajassa on siis entistä tärkeämpää, että meillä on laadukas, luotettava ja ammattimainen Yleisradio ja sillä on myös riittävät resurssit pitää huolta palveluiden tasosta, monipuolisuudesta ja muun muassa huoltovarmuudesta, jota tässä ajassa on myös koko ajan kehitettävä. Valitettavasti varasuunnitelmien tarve on noussut konkreettisemmin arkeemme kaikella tavalla, siis myös tiedonvälityksen suhteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Tulevan hallituksen toivon pitävän huolen Yle-instituution riittävästä rahoituksesta. Kansalaiset luottavat Yleen, sitä ei pidä heikentää. Erityisen huolissani olen perussuomalaisten tavoitteista leikata 25 prosenttia Ylestä, jotka tarkoittaisivat 144 miljoonan euron leikkausta. Se tarkoittaisi irtisanomisia, pahimmillaan uutistuotannon kaventumista, esitysoikeuksien hankinnan kaventumista, kulttuurin ja urheilun tuotannon vähentämistä.

Yle tiedotti tänään hankkineensa yleisurheilun EM-kisojen esitysoikeudet vuoteen 2026 asti. Se on hieno asia ja iloinen uutinen monille urheilun ystäville. On hienoa seurata esimerkiksi Wilma Murron, Reetta Hurskeen ja monien muiden yleisurheilijoiden kilpailemista. Voimme seurata Ylen kanavilta monia muitakin urheilulähetyksiä. Yle näyttää lakisääteisesti useita huipputapahtumia urheilun saralta, mutta arvoturnausten tai esimerkiksi olympialaisten esitysoikeudet eivät ole ilmaisia. Näitä sopimuksia tekemällä Yle turvaa sen, että kaikki urheilu ei siirry maksullisille kanaville. Ja tässä halusinkin vielä sanoa viestiä hallintoneuvoston puheenjohtajalle Arto Satoselle, joka tässä äsken oli — kun on siellä hallitusneuvotteluissa ja tietää Ylen arvon ja merkityksen — että puolustaa Yleä siellä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

16.12 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Keväällä 2022 julkaistussa valtioneuvoston turvallisuusselonteossa todetaan, että ”turvallisuuspoliittisen tilanteen muututtua on tärkeää, että Yleisradio ja muut mediat pystyvät huolehtimaan luotettavan ja ajankohtaisen tiedon tuottamisesta ja jakamisesta, kansalaisten henkisen kriisinsietokyvyn tukemisesta ja informaatiovaikuttamisen tunnistamisesta ja ennen kaikkea torjumisesta”. Muuttuneessa maailmantilanteessa ja jatkuvasti muuttuvassa digitaalisessa tietoympäristössä kriittisen medialukutaidon tarve korostuu entisestään internetissä lisääntyneen mis- ja disinformaation sekä hybridivaikuttamisen aikana. Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on erittäin tärkeä rooli luotettavan mediaympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana. Luotettavaa, riippumatonta ja monipuolista tiedonvälitystä tarvitaan. Viime vuonna Ylen sisältöjä ja palveluja käytti viikoittain keskimäärin 94 prosenttia suomalaisista, ja Yle koetaankin edellisvuosien tapaan Suomen luotettavimpana uutismedianä.

Ylellä on myös keskeinen merkitys kotimaisen kulttuurin edistäjänä ja luovan kulttuurin ja luovan alan työllistäjänä. Yle muun muassa taltioi kantaneuhalle suomalaista kulttuuriperimää tulevia sukupolvia varten.

Näinä epävarmuuden aikoina kulttuuriperimän, demokratian ja sananvapauden näkökulmasta on riippumattoman, moniäänisen, lokaalisti ja globaalisti läsnä olevan ja laadukkaan median toimintaedellytykset turvattava. Sekä kokoomus että perussuomalaiset ovat vaihtoehtobudjeteissaan esittäneet käytännössä huomattavia leikkauksia Ylen rahoitukseen. Ylen rahoituksesta leikkaaminen ei edistä sananvapauden ja kansalaisten tiedonsaantioikeuden toteutumista. Ylellä on julkisen palvelun mediayhtiönä lakisääteinen tehtävä — tarjoamisvelvoite oikeastaan — yhdenvertaisesti tuottaa palveluita meille kaikille. Yle tarjoaa monipuolista tietoa, yleissivistystä ja kansalaisten osallisuutta tukevia kokemuksia. Yleisradiotoiminta ylipäätään tukee demokratiaa, edistää keskinäistä ymmärrystä sekä kansalaisten yhdenvertaisuutta median käyttäjinä muuttuvassa yhteiskunnassa. Olkoon Yle jatkossakin strategiansa mukaisesti kaikille yhteinen, jokaiselle oma.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nikkanen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

16.15 Saku Nikkanen sd: Arvoisa rouva puhemies! On ollut aika valitettavaa tässä salikeskustelussa huomata se, kun yksityinen media ja Yleisradio laitetaan niin kovasti vastakain. Lienee varmaan kaikille täällä ihan selvää, että me tarvitsemme niitä molempia. On ollut aika valitettavaa myös se, että tavallaan Yleisradiota nyt tuodaan jonain talouden tasapainottajatekijänä tähän keskusteluun, sillä niin kuin tässä on aikaisemmin kuultu, eihän se tätä valtiontaloutta oikaise, kun Yleisradiolta leikataan. Varmasti on niin, että sielläkin täytyy toki toimintoja käydä läpi, mutta luotan täysin meidän tulevaan hallintoneuvostoomme, että se sitä ohjausta siellä myöskin antaa.

Yleisradiolain mukaan Ylen tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Tämänhän me tiedämme.

Ylen lainmukaiset laajat perustehtävät tulee pitää kirkkaana mielessä, kun hallitusneuvotteluja käydään, niin kuin tässä on useassakin puheenvuorossa jo todettu. Terveisten sinne on syytä mennä myöskin perille. Tämä ei ole säästöohjelmien kohde, ja se tulisi myös näissä hallitusneuvotteluissa ymmärtää.

Ylen tehtäviä kaikkien suomalaisten riippumattomana ja tutkitusti suomalaisten eniten luottamana mediana ei tule kaventaa, eikä sen rahoitusta voi leikata ilman, että sen tehtävä monipuolisen ja monikielisen mediapalvelun tarjoajana vaarantuu. Erityisesti huomioon otettavaa näin Euroopassa riehuvan sodan aikana on se, että Ylellä on viranomaistiedotuksen ja varautumistiedotuksen hoitamisen tehtävä näissä poikkeusoloissa. Näin tärkeän tehtävän hoidosta ei ole mahdollista rahoitusta vähentää oikeastaan mitenkään. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kymäläinen.

16.17 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin käsittelyssä on Ylen hallintoneuvoston kertomus. Haluan ihan ensimmäiseksi kiittää hallintoneuvoston edellisellä kaudella toiminutta puheenjohtaja Arto Satosta, joka valitettavasti ei ole nyt itse näitä kiitoksia tässä kuulemassa enää, mutta hän on johtanut hienosti ja rakentavasti hallintoneuvoston työtä kuluneen kauden. Itsekin olen saanut kahdeksan vuotta eli kaksi kautta jo hallintoneuvostossa vaikuttaa, ja näen vahvasti Ylen toiminnan tärkeyden tälle Suomen kansalle, meidän sivistykselle, tasa-arvolle, demokratialle, sananvapaudelle ja niin edespäin — näitä vahvoja arvoja, joita tässä keskustelussa on laajalti myöskin käytetty.

Näihin leikkauslistoihin haluan itsekin mennä. Kun äsken tässä sivusin edustaja Satosta, niin mielestäni edustaja Satonen toi rakentavalla tavalla ja kestäväällä tavalla esille näiden leikkausesitysten epärealistisuuden, joita kokoomuksen ja perussuomalaisten osalta on esitetty ennen vaaleja ja joille tässäkin keskustelussa on ilmeisesti myöskin puolustajansa löytynyt. Oman kantansakin edustaja Satonen toi: hän esittää itse huomattavasti pienempiä summia kuin nämä valtavat esitykset, joissa perussuomalaiset tekevät ennätyksen 144 miljoonalla eurolla, joka vääjäämättömästi näivettäisi tätä toimintaa.

Ylen vahvuus ovat alueelliset toimitukset, ja on myös Suomen vahvuus tällä hetkellä, että meillä on alueelliset toimipisteet. Jos meille ilmestyisi uhkatekijöitä, hyökkäystä vaikka meidän suurinta ja kauneinta eli Pasilan lähetystornia kohtaan ja niin poispäin, niin meillä on Ylellä silti rakennettu kattava toimintaverkko ympäri Suomen näihin eri alueitten pisteisiin, joista me ihmiset saamme sitten sen kriittisen ja äärimmäisen tärkeän tiedon siinä kohtaa, jos Suomea kohtaan esiintyy vahingoittavaa tai hyökkäävää toimintaa. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

täytyy muistaa silloin, kun puhutaan näistä yli 100 miljoonan euron leikkauksista. Nuo yli 100 miljoonan euron leikkaukset tarkoittaisivat suoraan esimerkiksi aluetoimitusten pois-tamista — niin isosta asiasta tässä puhutaan. Ja kun mietitään tätä maailmanaikaa, turval-lisuustilannetta, jossa elämme, niin tämän epävarmuuden aikana meidän tehtävä olisi päin-vastoin vahvistaa ja tuoda turvallisuudentunnetta eikä päinvastoin lietsoa lisää sitä, mitä nämä leikkauspuheet, jotka ovat mielestäni aika vastuuttomiakin, tekevät.

Ja kuten tässä on keskustelun aikana jo toistettu useaan kertaan, niin Yle-rahastosiirron alentaminen edellyttää vastaavaa Yle-veron alentamista. Siten vastaava valtiontalouden vahvistuminen edellyttäisi muiden verojen korottamista vastaavalla määrällä kuin Yle-ve-ron tuotto alenee — eli tämä, mitä tässä on esitetty, on niin kuin hölmöläisen takin, peiton jatkamista. Sen vuoksi toivon ja edelleen toistan vetoomukseni perussuomalaisille ja ko-koomukselle, että kun siellä Säätytalolla nyt tehdään ohjelmaa, niin ymmärretään, että näi-nä aikoina tämä asia, tämä huoltovarmuuden heikentäminen, ihmisten turvallisuudentun-netta vahvistavan toiminnan heikentäminen ei ole järkevää, ja toivon ja vetoan, ettei Yles-tä leikata tämän turvallisuustilanteen vuoksi.

Tässä toimintakertomuksessa tuli esille se, mitä hallintoneuvostokauden aikana olem-me valitettavasti nyt jo useampaan eri kertaan joutuneet kohtaamaan, eli nämä valitukset muilta medioilta EU-oikeuksiin ja niin poispäin, joka on teettänyt paljon selvitystyötä tie-tenkin Ylessä itsessään mutta myöskin sitten poliittisesti. Toivoisin, että me pystyisimme kehittämään tätä tärkeää mediakenttää rinta rinnan ilman tätä vastakkainasettelua, ilman jatkuvia oikeudenkäyntejä, jotka sitten vain syövät resursseja muusta toiminnasta.

Mutta kaiken kaikkiaan, kun informaatiovaikuttamista, disinformaatiota ja valeutisia kohtaamme yhä enemmän, sitä suuremman roolin Yle toiminnallaan tarvitsee.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen poissa. — Edustaja Holopainen.

16.22 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Olemme täällä keskustelemassa Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta. Kuten vilkkaasta keskustelusta on huomatu, niin tämä on äärimmäisen tärkeä aihe. Täällä on monessakin edeltävässä puheenvuoros-sa nostettu esiin mutta toistan nyt vielä itsekkin, että Yleisradiolla on valtavan tärkeä mer-kitys demokratialle, kulttuurille sekä myös sille, että mahdollistetaan kaikkien eri väestö-ryhmien osallisuutta tässä yhteiskunnassa. Kun nyt on noussut suuri huoli siitä, että Yleis-radion rahoitusta mahdollisesti oltaisiin leikkaamassa — tällaisia osa hallitusneuvotteluis-sa olevista puolueista on nostanut esiin — se on tietenkin valtava riski sille, että menetäm-me näitä hyötyjä, joita Yleisradio tällä hetkellä palveluillaan tuottaa. Yle on erittäin tärkeä kivijalka koko meidän yhteiskunnan toimivuudelle ja yhteiskuntarauhalle.

Tässä ajassa jos missä olisi erityisen tärkeää suojata demokratiaa ja vahvistaa demokra-tiaa, vahvistaa ja edistää ihmisten osallisuutta. Viime kaudella on nähty esimerkiksi koro-napandemian oloissa tai silloin, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, kuinka valtava tarve ih-misillä on tällaisen luotettavan, riippumattoman tiedon saannille, ja siltäkin osin olisi tärkeätä, että jatkossakin meillä on tarjota kaikille matalalla kynnyksellä helposti saavutet-tavaa tietoa, kaikille väestöryhmille heidän tulotasostaan ja muista mahdollisuuksistaan huolimatta, niin että se ei olisi pelkästään kaupallisten palveluitten varassa. Täällä on toi-saalta ehkä turhaankin nostettu vastakkainasettelua kaupallisten toimintojen ja Yleisradi-on toimintojen välillä, julkisen palvelun mediapalveluitten välillä. Olisi tärkeätä, että näki-simme tämän koko mediakentän tarpeellisuuden tässä ajassa ja tulevaisuudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

Erilaiset tekniset ratkaisut todennäköisesti tulevat vaikeuttamaan tulevaisuudessa tämänlaisen valeinformaation tunnistamista, ja sikäläkin olisi tärkeää, että tuolla Säätytalolla mieluummin kuin mietittäisiin, vapautetaanko julkista mediapalvelua, mietittäisiin, kuinka pystyttäisiin luomaan semmoinen strategia, jolla voidaan vahvistaa ja kehittää meidän koko yhteiskunnan suojautumista tällaisesta valeinformaatiosta ja Venäjän vaikuttamisyrityksiä vastaan. Meillä pitäisi olla semmoinen strategia, kuinka ihmisten medialukutaitoja pystyttäisiin vahvistamaan. Tämä olisi äärimmäisen tärkeää, ihan yhtä tärkeää kuin tämä, kun välillä tuntuu, että on helpompi löytää ikään kuin yhteisymmärrystä siitä, että esimerkiksi puolustuksen ja tällaisen kovan turvallisuuden määrärahoja oltaisiin lisäämässä, mutta kuitenkin kun tämä on ihan yhtä lailla tärkeää suojautumista erilaista vihamielistä vaikuttamista vastaan, niin toivoisi, että sille nimenomaan siellä Säätytalon neuvotteluissa löytyy ymmärrystä. Kun näissä eduskuntaankin nyt valituissa edustajissa on paljon turvallisuusalan osaamista, niin toivoisi, että nimenomaan tällainen laaja-alainen näkemys turvallisuudesta säilyy monipuolisesti ja laadukkaasti täällä meidän päätöksenteon osana. Koska meillä on nyt paljon kokemusta viime kaudelta yllättävistä tilanteista, meillä pitää olla valmiutta suojautua. Tosiaankin Yleisradion toimintaedellytykset pitää turvata niin, että se toimii sekä normaalioloissa että sitten poikkeusoloissa, ja tässä tapauksessa on kysymys hyvin tällaisesta erityislaatuudesta toiminnan turvaamisesta ja sen koko palvelun vahvistamisesta kaikissa mahdollisissa olosuhteissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Harakka poissa. — Edustaja Viitala.

16.26 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Yleisradion hallintoneuvoston kertomus viime vuodelta sekä käynnissä oleva keskustelu herättivät muutamia ajatuksia.

Nyky-yhteiskunnassa käymme jokainen jatkuvaa seulontaa luotettavien ja esimerkiksi ulkomailta peräisin olevien informaatiovaikuttamisen, disinformaation ja valeuutisten välillä. Tässä epävarmassa maailmantilanteessa tulee turvata kansalaisille riippumattoman tiedon saanti. Tässä viitekehyksessä Yle on aivan keskeisessä roolissa.

Edellisinä vuosina Ylen palveluja käytti viikoittain 94 prosenttia suomalaisista ja 92 prosenttia arvioi, että Yle onnistui tehtävässään erittäin hyvin, hyvin tai melko hyvin. Suomalaisen luotto Ylen julkisen palvelun uutistoimintaan kasvoi kaksi prosenttiyksikköä viime vuoteen nähden ollen nyt 85 prosenttia. Yhtä suuri osa väestöstä on sitä mieltä, että Ylen tarjoamat sisällöt ovat monipuolisia. Nämä luvut kertovat siitä, miten laadultaan merkittävä informaation tuottaja Yle on. On tärkeää, että meillä on riippumaton media, joka tarjoaa palveluitaan alueellisesti laajasti ja erityisryhmille ja vähemmistöille saavutettavuus, ei taloudellinen hyöty edellä.

Eräät Säätytalolla neuvottelevista puolueista ovat esittäneet mahdollisia leikkauksia Yle-rahoitukseen. Nämä mahdolliset leikkaukset olisivat isku sivistyksen, kulttuurin, oppimisen edistämiseen. Lisäksi on huomioitava, että tämä merkitsisi käytännössä tarvetta muiden verojen korottamiseen vastaavalla määrällä Yle-veron tuoton laskiessa.

Edustaja Merinen sekä muutamat muut puhuivat tässä keskustelussa aiemmin sosiaalisen median ilmiöistä, ja ne ilmiöt eivät olleet kaikki kovinkaan positiivisia ja tuntuvat vain lisääntyvän. Sosiaalisen median ottaessa valtaa on Ylen kaltaisella toimijalla tilausta myös tulevaisuudessa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2023 vp

16.29 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Jos lähdetään liikkeelle tästä toimintakertomuksesta, niin mieleen tietysti juolahtaa se, että kun nykyinen laki vaatii, että tämä hallintoneuvoston kertomus käydään vuosittain täällä eduskunnassa, niin en tiedä, onko se aina mitenkään tarkoituksenmukaista, että joka vuosi perehdymme niin tiiviisti koko eduskuntasalin voimin Yleen — tämä ehkä pohdittavaksi lainsäätäjille tulevaa varten. Tokihan se antaa erityisesti niille puolueille, jotka oppositiossa ovat, pelimerkkejä arvioida ja katella Ylen toimintaa ja sitä, miten valtio on siellä omaa kädenjälkeänsä käyttänyt, mutta tämä Ylen hallintoneuvoston toimintakertomuksen käsittely on mielestäni ehkä aika raskas prosessi.

Mutta se kritiikki olkoon vain pieni osa tätä, koska mietin, miltä Ylen tulevaisuus näyttää. Kyllähän me näemme, että taloustalkoot koskevat koko maata, ja niin ne tulevat koskemaan myös Yleä, ja näin pitääkin olla. Mutta sitten katse kiinnittyy siihen, mitä ne toimet siellä Ylen sisällä ovat ja mikä se taloudellinen taso sitten on: paljonko Ylellä on käytettävissään rahaa jatkossa, ja kuinka me huolehdimme, että ne ratkaisut tulee tekemään itse Yle ja ne henkilöt, jotka Yleä johtavat, eivätkä poliitikot.

Me muistamme tästä salista esimerkiksi perussuomalaisen media- ja kulttuuripoliittisen ohjelman, jossa todettiin hyvin tarkkaan se, miten Yle käyttää liikaa rahaa henkilöstökuluihin tai liikaa rahaa ruotsinkieliseen ohjelmatuotantoon, tai se, että Ylen ei pitäisi missään tapauksessa edistää kulttuurista moninaisuutta. Muistan tuosta ohjelmasta myös sen, kun siinä sanottiin, että jollei Ylen journalistinen taso nouse ja tuotannon laatu parane, niin silloin siirrytään pois Yle-verosta ja se korvataan maksukortilla. Eli sinne ohjelmaan oli kirjoitettu ikään kuin tämmöinen kiristys, jolla sitten varmistettaisiin se, että poliitikot puuttuisivat siihen, mitä Ylessä tapahtuu.

Todella toivon, että ne puolueet, jotka nyt tuolla Säätytalolla ovat, eivät koske siihen sisältöön, mitä Yle tekee ja päättää, vaan ne päättävät sen rahoituksen tason ja päättävät, että se taso on sellainen, että Yle tulee toimeen ja Yle huolehtii myöskin siitä alueellisesta näkyvyydestä. Ennen kaikkea, kun mietitään uutis- ja ajankohtaisohjelmia, alueuutisia, myöskin urheilukisoja, jos meille tämä maksukortti tulisi, niin ei tavallisella kansalla olisi varaa tuolla ostaa näitä maksukortteja, seurata hiihtoa, jääkiekkoa ja muita kisoja Ylen kautta, koska silloin taas me lähdettäisiin kisaamaan siitä, millaista palveluntarjontaa julkinen yleisradioyhtiö tekee. Eli toivon todella, että nyt hallitusohjelmaneuvoittelussa olevat puolueet ottavat järjen käteen ja miettivät sitä, mikä on poliitikkojen rooli ja mikä sitten taas on niiden ihmisten rooli, jotka Yleä johtavat.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.